

Pandemi Sürecinde Uzaktan Eğitim Modeli: İç Mimarlık Eğitiminde Öğrenci Deneyimleri

Distance Education Model in The Pandemic Process:
Student Experiences of Interior Design Education

Merve BULDAÇ¹

Gönderilme Tarihi: 10.10.2020 - Kabul Tarihi: 08.02.2021

Özet

Dünya'nın mücadele ettiği COVID-19, yaşamı tüm boyutlarıyla olumsuz etkilemiş ve eğitim de bu olumsuz durumdan payını almıştır. Geleneksel (yüz yüze) eğitim modeli, yerini acil yapılandırılmış web tabanlı uzaktan eğitim modeline bırakmıştır. Bu araştırma da eğitimin uzaktan acil eğitim uygulamasıyla devam etmesinden dolayı, sistemin öğrenciler açısından olumlu-olumsuz yönlerini değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Örneklem alanını, 2019-2020 Bahar döneminde, bir devlet üniversitesinin iç mimarlık bölümünde uygulamalı ders olan proje dersini alan ikinci sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden fenomenolojik yaklaşım kullanılmış ve internet ortamından gönderilen anket çalışması ile araştırmaya 23 öğrencinin katılımı sağlanmıştır. Anket çalışması neticesinde, öğrenci geri bildirimleri ile elde edilen verilerin analizi yapılmış ve dersi alan öğrencilerin, uzaktan eğitim sistemine olan bakış açıları belirlenmiştir. Araştırmanın, pandemi sürecinde ara verilen geleneksel (yüz yüze) eğitime bir alternatif olarak yapılandırılan uzaktan acil eğitim modelinin olumlu-olumsuz yönlerinin, iç mimarlık gibi uygulamalı derslerin ağırlıklı olduğu bir disiplin üzerinden değerlendirme yapılabilmeye imkân tanınması açısından önemli olabileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Uzaktan Eğitim, Uzaktan Acil Eğitim, İç mimarlık Eğitimi, Proje Dersi, Öğrenci Deneyimi.*

Abstract

With COVID-19, the traditional (face-to-face) education model has been replaced by an emergency structured web-based distance education model. This research aims to evaluate the positive and negative aspects of the distance education application in terms of students. The sampling area consists of second-year students who take a project course in the interior design department of a state university in the spring semester of 2019-2020. The phenomenological approach, one of the qualitative research methods, was used in the study and 23 students were participated in the questionnaire study sent over the internet. The data obtained through student feedbacks were analyzed and the perspectives of students towards the distance education system were determined. It is thought that the research may be important in terms of enabling the evaluation of the positive and negative aspects of the distance education model through a discipline where applied courses such as interior design are predominant.

Keywords: *Distance Education, Distance Emergency Education, Interior Design Education, Project Lesson, Student Experience.*

Atıf: Buldaç, M. (2021). Pandemi Sürecinde Uzaktan Eğitim Modeli: İç Mimarlık Eğitiminde Öğrenci Deneyimleri. *Modular Journal*, (4)1, 71-92.

¹ Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, İç Mimarlık Bölümü, merve.buldac@dpu.edu.tr | ORCID: 0000-0001-8390-0175

1. Giriş

İçinde bulunulan çağ, teknolojinin pek çok alanda kullanılmasına olanak tanımaktadır. Araştırma kapsamında da incelendiği üzere teknolojinin yoğun olarak kullanıldığı alanlardan bir tanesi de eğitimidir. Teknolojik gelişmelerle uzaktan eğitim modelinin yaygın olarak kullanılması sağlanmış, sağlanmaya da devam etmektedir. Uzun zaman önce uzaktan eğitim modeline geçen birçok ülke olsa da geleneksel (yüz yüze) eğitim modelini sürdüren ülkeler de bulunmaktadır. Türkiye’de, yüz yüze eğitimi uygulayan ülkelerden bir tanesidir. Ancak Çin’in Vuhan kentinde ortaya çıkan ve tüm dünyanın mücadele ettiği COVID-19 nedeniyle acil yapılandırılan uzaktan eğitim modeli tüm ülkelerce önemli bir konu haline gelmiştir. Sosyal mesafe kuralını yerine getirebilmek için yer ve mekândan bağımsız olarak eğitim verme fikri, tüm ülkeleri uzaktan eğitim modelini uygulamaya yöneltmiştir.

Bu araştırma kapsamında da COVID-19 pandemi sürecinde, geleneksel (yüz yüze) eğitime ara verilmesi ile birlikte uygulanmaya başlanan uzaktan eğitim modelinin, geleneksel eğitim ile arasındaki farklılıkları üzerinde durulmaktadır. Özellikle, üniversitelerde uygulamalı ders yoğunluklu disiplinlerde (mimarlık, iç mimarlık, tasarım vb.) bu iki eğitim modelinin yarattığı sonuçlar daha net gözlemlenebilmektedir. Bahsi geçen disiplinlerden iç mimarlık bölümü öğrencilerine, internet üzerinden bir anket çalışması gönderilmiştir. Çalışma neticesinde elde edilen somut veriler kullanılarak, uzaktan acil eğitim uygulamasının olumlu-olumsuz yönleri üzerine bir değerlendirmeye yapılacaktır.

Uzaktan Eğitim - Uzaktan Acil Eğitim

Tüm dünyayı etkisi altına alan korona virüsü, farklı şekillerde insan yaşamına müdahale etmektedir. Bunu sosyal düzende, ekonomik düzende, eğitim düzeninde vb. görmek mümkündür. Gündelik yaşamı değiştirmiş, düzen farklı işleyişlerle yeniden şekillenmeye başlamıştır. Araştırma kapsamında üzerinde durulan eğitim konusunda da birçok ülkede süre gelen geleneksel yollarla yüz yüze yürütülen düzen, yerini uzaktan eğitim modeli olan bir yönetime bırakmaya başlamıştır. Uzaktan eğitim sistemi için bazı ülkeler uygun alt yapıya sahip ve bunu kullanır iken; bazı ülkeler ise bu eğitim sistemine uygun alt yapı oluşturmaya başlamıştır. Böylece COVID-19 virüsünün yaşattığı olumsuz durum karşısında riski en minimuma indirmek için pek çok ülke uzaktan eğitim sistemine adapte olmak durumunda kalmıştır.

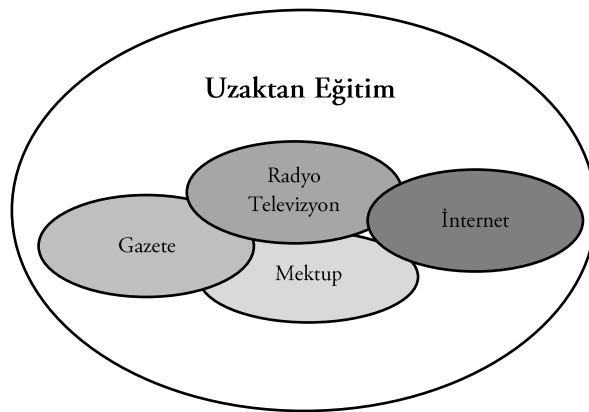
İçinde bulunulan yüzyıl, bilgi çağı olarak isimlendirilmekte ve bu bilgi sınır tanımadan tüm dünyada rahatça dolaşmaktadır. Her yaş grubundan bireyler bu bilgi akışına dâhil olmakta, istediği zaman istediği yerde kolaylıkla bilgiye ulaşabilmektedir. Bilgiye erişimin kolaylığı, zaman ve mekân anlamında esneklik ve maliyet kısıtları gibi sebepler de eğitim alanında bu yöntemin tercih edilir olmasına neden olmuştur. Uzaktan eğitime ilişkin ulusal ve uluslararası kaynaklarda;

- Öğrenci ile eğitmenin yüz yüze olmadan çeşitli iletişim araçları kullanılarak, belli bir merkezden yapılan eğitim biçimi (URL 1),
- Moore ve Kearsley, öğrenci ve eğitmenlerin farklı mekânlarda bulunduğu, özel ders tasarımları ile öğretim yöntemlerinin uygulanmasını ve çeşitli teknolojilerin

kullanılmasını gerektiren, planlı, kurumsal ve yönetsel bir düzenleme (Moore ve Kearsley, 2005; Akt. Demir, 2014: 203),

- Herhangi bir eğitim kurumuna gitmeden, yaşanan yerden bireylerin çalıştığı ve derslerin internet üzerinden öğretildiği bir çalışma şekli (URL 2),
- Ana unsurlar olan öğretmen ve öğrencinin, fiziksel olarak birbirinden ayrılması ve öğrenci-öğretmen ve öğrenci-öğrenci iletişimini kolaylaştırmak için çeşitli teknolojilerin kullanılmasını içerdği eğitim biçimi (URL 3),
- Fiziksel olarak orada olmayan öğrencilere eğitimlerini almaları için eğitim vermede etkin bir şekilde kullanılan pedagoji, teknoloji ve öğretim sistemlerine odaklanan bir eğitim biçimi (URL 4) olmak üzere farklı uzaktan eğitim tanımları yer almaktadır.

Tarihsel süreçte uzaktan eğitim kavramına bakıldığında zaman, başlangıcının 1700'lü yıllara kadar uzandığı görülmektedir. Mektuplar aracılığıyla başlayan uzaktan eğitim 20 Mart 1728 tarihinde önemli bir gelişme göstermiştir. Bu tarihte, İngiltere'de Boston Gazetesi'nde Steno derslerinin verileceği belirtilmiş ve bu derslerin uzaktan eğitim aracılığıyla gerçekleştirileceği açıklanmıştır. 1833 yılında verilen bir ilanda, açık bir şekilde mektuplar kullanılarak öğrenim gerçekleştirileceği ifade edilmiştir (Çoban, 2013: 2). Pitman (stenograf), mektupla steno uygulamasında öğrencilerine, İncil'de yer alan küçük parçaları steno ile yazmayı öğretmiş ve dünyada ilk kez uzaktan eğitim başlamış olmuştur (Nizam, 2004: 9). İngiltere'de atılan bu adımın ardından uzaktan eğitime Almanya, Fransa, Japonya gibi ülkeler de öncülük etmişlerdir. Türkiye'de ise ilk uzaktan eğitim, 1956 yılında Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü ile başlamıştır. Bu uygulamada, bankalarda çalışanlar mektupla öğrenim görmüşlerdir. Zamanla gelişen teknolojiyle birlikte, uzaktan eğitimin çehresi de değişmiştir. Mektup, yerini gazetelere, radyo ve televizyona ardından da internete bırakmıştır. Her bir basamakta daha geniş kitlelere ulaşılmış, uzakta bulunan öğrencilere hizmet eden bu sistemin birçok faydasına rastlanmıştır (Şekil 1).

Şekil 1. Uzaktan eğitim gelişim düzeyleri (Çizim: M. Buldaç, 2020)

Özellikle teknolojik ilerleme ile bilginin hızla yayılması ve paylaşılması hayat boyu öğrenme kavramını ortaya çıkarmıştır (Arat ve Bakan, 2011: 367). Bu kavramla birlikte her yaş grubundan insan bilgiye rahatlıkla erişim sağlamaya başlamıştır. Ancak burada dikkat edilmesi gereken; dijital ortamda ulaşılan bireysel bilgi akışı ile eğitim öğretim odaklı bilgi akışının birbirinden farklı olmasıdır. Burada öğreten ve öğrenen kavramları

ortaya çıkmaktadır. Sistemin tek yürütücüsü olan eğitmenin üstlendiği rol oldukça önemlidir. İletişim anlamında süreci iyi yönetebilmek, dersin verimliliği açısından oldukça önemlidir. Bunun sağlanmasında izlenecek yollar aşağıdaki gibi özetlenebilir:

Senkron öğretimin gerçekleşmesinde eğitmenin rolü,

- Her bir öğrenciye ismiyle hitap etme,
- Söz alan öğrencilerin isimlerini söylemelerinde yönlendirme,
- Dersin başlamasında informal olarak öğrencilerin derse ısınmasını sağlamak,
- Telekonferansı başlatma.

Asenkron öğretimin gerçekleşmesinde eğitmenin rolü,

- Eşzamanlı olmayan Çevrimiçi bir dersin temelini tartışma forumlarına dayanması,
- Eğitmenin, mesajlaşma sisteminde aktif ve etkileşimli olması
- Etkileşimli bir planlamanın yapılması (Göksel, 2015: 133).

Eğitime düşen görevler dışında öğrenci açısından da sistemi değerlendirmek gerekir. Araştırma kapsamında da örneklem alanını oluşturan üniversite öğrencileri üzerinden durum değerlendirildiği zaman, bu kitlenin yetişkin olduğu unutulmamalıdır. Knowles (1987)'e göre yetişkinler;

- Öğrenmek istediklerine kendileri karar vermek isterler,
- Bilgi edinmeleri gelecekle değil, şimdi ile ilintilidir,
- İçsel güdüye sahiptirler şeklinde ifade etmektedir (Göksel 2015: 134).

Yetişkin kitle olarak ifade edilen üniversite öğrencilerinin, farklı bir yaşam amacıyla girdikleri bölümlerde, diğer öğrenen gruplara göre daha fazla sorumluluk bilinciyle eğitimlerini almaları gerekmektedir. Burada sosyal ve bireysel farkındalık, maddi kazanç, toplumda yer alma vb. değişkenler devreye girmeye başlamaktadır. Her yetişkin öğrenen bireyin farklı kişisel özelliklere sahip olduğu da düşünülerek bu özellikler öğreten tarafından dikkate alınmalıdır. Dolayısıyla öğreten ve öğrenen arasında karşılıklı sürecin ve iletişimin doğru yönetilmesi sistemin de doğru işlemini getirecektir.

Coldeway, eğitim uygulamalarını, zaman ve mekân kavramlarının birleşimini alarak dört şekilde incelediği bir yapı önermiştir:

Tablo 1. Uzaktan eğitimde zaman-mekân ilişkisi (URL 5)

	Öğreten - Öğrenen	Aynı mekânda ise;	Bir kısmı aynı bir kısmı farklı mekânda ise;	Tamamen farklı bir mekânda ise;
Zaman	Zamandan bağımsız;			X
	Zamandan yarı bağımsız;	X	X	X
	Zaman bağımlı;	X	X	X

- Aynı zaman, aynı yer (az-ay): Geleneksel eğitim sisteminin gerçekleştiği eğitim. Genellikle derslik gibi somut bir mekânda ve öğreten merkezlidir.
- Farklı zaman, aynı yer (fz-ay): Farklı zamanlarda aynı yerde öğrenmek (bilgisayar laboratuvarı vb.). öğrenciye aynı olanaklar farklı zamanlarda sunulmakta ve öğrenciye kendi tercihi doğrultusunda katılma şansı verilir.
- Aynı zaman, farklı yer (ay-fy): aynı zamanda farklı mekânlarda, televizyon ya da internet ortamında eş zamanlı uzaktan eğitim sistemi olarak isimlendirilmektedir.
- Farklı zaman, farklı yer (fz-fy): internet üzerinden web ortamında farklı zamanda farklı yerlerde yapılan eğitim modelidir. Eş zamansız uzaktan eğitim sistemi olarak isimlendirilmektedir (URL 6).

Coldeway'in ifadesinden yola çıkarak, öğreten ve öğrenen gruplar aynı mekânda, bir kısmı aynı bir kısmı farklı mekânda ve tamamen farklı bir mekânda bulunabilirler. Mekâna bağlı olarak geleneksel (yüz yüze) eğitim modelinde olduğu gibi mekân ve zaman kavramları da (zamandan bağımsız, zamandan yarı bağımsız ve zaman bağımlı) ilişki içindedir (Tablo 1).

Uzaktan eğitim sisteminin temelde geleneksel eğitim sistemi ile aralarında benzerlik olsa da bazı farklılıklar da mevcuttur (Tablo 2);

Tablo 2. Geleneksel eğitim ve uzaktan eğitim farklılıkları (Kırık, 2014: 86)

Geleneksel Eğitim Ortamı	Uzaktan Eğitim Ortamı
Ders tabanlı olması	Tartışma tabanlı olması
Yapısal olması	Esnek olması
Amaca yönelik olması	Sonuca yönelik olması
Çoğunlukla öğreten merkezli olması	Bağımsız öğrenci olması
Geniş sınıflara sahip olması	Küçük sınıflara sahip olması
Öğretmenin bilgi kaynağı olması	Öğretmenin bilgiye yönlendirici olması

Tablo 2'de belirtilen geleneksel eğitim ve uzaktan eğitim sistemleri arasında var olan farklılıklar beraberinde avantaj ve dezavantaj durumları da ortaya çıkarmaktadır.

İnternet tabanlı uzaktan eğitim toplumsal, ekonomik ve kültürel açılardan birçok olumlu yöne sahiptir (Odabaş, 2004: 3-4);

- Esnek eğitim-öğretim seçeneği ve her türlü teknolojiye yararlanma olanağı sunmakta,
- Fırsat eşitsizliklerini en aza indirmekte,
- Eğitimin maliyetini düşürmekte ve kaliteyi artırmakta,
- Değişik konularda çok zengin kaynakları aynı platform üzerinde paylaşımına açmakta ve daha eğlenceli bir ders ortamı sağlanmakta,
- Bireysel öğrenme sorumluluğu kazandırmakta,
- Konusunda uzman olan öğretim elemanlarından daha fazla bireyin yararlanmasını sağlanmakta,
- Başarının değerlendirilmesinde daha objektif olunmakta,
- Belli bir zaman ve mekâna bağımlı olma zorunluluğunu ortadan kaldırarak öğrenciyi serbestlik tanınmaktadır.

Uzaktan eğitim modelinin olumlu yönlerinin yanı sıra öğreten ve öğrenen kaynaklı çeşitli sebepler yüzünden (etnik köken, kültürel farklılık, bilgisayar okuryazarlık düzeyi, bireysel öğrenme yeteneği vb.) bazı olumsuz yönler de sahip olduğu görülmektedir.

- Yüz yüze eğitimde olduğu kadar öğretim ilişkisinin kolay sağlanamaması,
- Sosyal etkileşime yer verilememesi,
- Bilgisayar ve iletişim teknolojilerine bağımlı olunması,
- Bilgisayar okur-yazar zorunluluğunun olması,
- Bireysel öğrenme alışkanlığı olmayan öğrencilere yeterince yardımın sağlanamaması (Fourie, 2001: 118; Curabay ve Demiray, 2002: 9-10)

Bu eğitim modeli için uygulanan tüm yöntemlerin, “uzaktan acil eğitim” uygulamasında da kullanılabilmesi için yeni çözümlere ve adaptasyonlara gereksinim duyulmuştur. Dolayısıyla derslerin kaldığı yerden devamı için hızlı çözümler geliştirilmiş ve uygulanmaya başlanmıştır.

Uzaktan acil eğitim modeli, yüz yüze eğitim modeline geçişi kolaylaştıracak şekilde, mevcutta var olan olanaklar kullanılarak, eğitim-öğretimin geleneksel derslik ortamındaki bağlamından koparmadan sürdürmeyi amaçlamaktadır. Burada amaç, bu model için uzun vadede kullanılabilir bir sistem kurmaktan ziyade geçici bir süre için eğitim-öğretim faaliyetlerinin aksamadan devam etmesini sağlayan bir basamak oluşturmaktır (Erbaş, 2020). Araştırma kapsamında incelenen ve bir devlet üniversitesinin iç mimarlık bölümünde proje dersi alan öğrenci deneyimleriyle de, acil yapılandırılan uzaktan eğitim sisteminin, geleneksel (yüz yüze) eğitimden farklı olarak sunduğu olumlu-olumsuz yönler ortaya konulmuştur.

İç mimarlık Eğitimi:

İç mimarlık eğitiminden bahsedebilmek için, iç mimarlık kavramının ne anlama geldiğini anlamak gerekir. İç mimarlık kavramı, bir takım farklı görüşlerden kaynaklı farklı tanımlara sahiptir. Gör, içmimarlığı; yapıların iç mekânlarının proje doğrultusunda tasarlanıp uygulamalar yapılması ile işlevsel ve düzeyli hale getirilmesi, insanların mobilya ve mekân ilişkileri kurulması işlevi ve bu işleri başarabilecek olan içmimarın uğraşı alanı olarak tanımlanmaktadır (1997: 88). Demirbaş'a göre ise (2014); içmimarlığın asıl hedefi, sadece mekânı tanımlamak ve ortaya çıkarmak değil, yaşanabilir ve sağlıklı mekânları kullanıcıya sunabilmektir. 1974 yılında kurulan ve bağımsız bir dernek olan Ulusal İç mimarlık Yeterlik Konseyi (National Council for Interior Design Qualification: NCIDQ) ise içmimarlığı; iç mekânı ve ait olduğu çevreyi oluşturma başarısını göstermek için yapıya yaratıcı ve teknik çözümler sunan çok yönlü bir disiplin olarak tanımlanmaktadır (URL 7). Bu tanımlardan ise; içmimarlığın, mekâna uygun projelerin çizilip, işlevselliğin ve kullanıcı gereksinim, istek ve beğenilerinin karşılanmasının yanında, mekâna estetik değer katarak da bir bütünü yaratma şekli olarak ortak bir görüş çıkarmak mümkündür. Bunu yapabilmek için de profesyonel bir eğitim sürecinden geçilmesi gerekmektedir. İç mimarlık eğitimi önceleri kurslar aracılığıyla verilmiş ancak mesleğe olan farkındalık ve ilgi arttıkça eğitim alanında ilerlemeler görülmüştür. İç Tasarım Eğitimi Konseyi (IDEC), eğitim standartlarını geliştirmek için 1963'te kurulmuş ve İç Tasarım Eğitimi Araştırma Vakfı (FIDER), lisans ve lisansüstü iç tasarım programlarını düzenlemek ve akredite etmek için 1970'te kurulmuştur. Ayrıca Ulusal İç Tasarım Yeterlilik Konseyi (NCIDQ), yeterlilik sınavları ve sertifikasyonu tasarlamak ve yürütmek için formüle edilmiştir (Gürel ve Potthoff, 2006: 219). 20. Yüzyılla birlikte meslekte profesyonel uygulamalar yapılmaya başlanmış ve uluslararası geçerli bir disiplin haline gelmiştir (Uluçay ve Kaptan, 2018: 437). Dolayısıyla İç mimarlık disiplini, mimarlıktan ayrılarak kendi içinde bağımsız ve özel bir disiplin olmuştur.

Tüm disiplinler içinde tasarımla ilişkili olanlarda eğitim süreçleri farklılık göstermekte ve süreci doğru yönetmek ve geliştirmek için öğrenen-öğreten tarafından çaba gösterilmektedir. Bunlardan biri olan iç mimarlık eğitiminin amacı da sadece öğrencilere bilgi aktarmak değil, aynı zamanda kendilerini nasıl geliştirebileceklerini öğretmektir. Tasarım eğitiminin öncelikli hedefleri arasında öğrencilerin eğitimlerinin ilk yılında böyle bir anlayışı benimsemeye başlaması ve eğitim sürecinden mümkün olan en üst düzeyde yararlanabilmeleri yer almaktadır (Çetinkaya, 2014: 32). İç mimarlık eğitiminde dersler genellikle uygulama ağırlıklı yürütülmektedir. Özellikle stüdyo dersleri/proje dersleri iç mimarlık öğrencisi için en önemli derslerdendir. Her dönem farklı proje konuları verilmekte ve bu proje konuları fikir, tasarım ve uygulama olmak üzere üç farklı süreçten geçmektedir. Her bir aşama kendi içinde önem göstermekte ve sonuç ürüne ulaşabilmek için yoğun tempoda çalışma gerektirmektedir. Bunu yaparken de dersin aktörleri olan yürütücü ve öğrenci sürekli iletişim halindedir.

Şekil 2. Stüdyo mekânı (bölüm arşivi)

Grup ya da bireysel çalışılan projelerin her aşamasında, yürütücünün verdiği kritikler doğrultusunda gerekli revizeler yapılmakta ve üzerinde tekrar konuşma fırsatı yakalanmaktadır. Dolayısıyla eş zamanlı yürütülen etkileşim, projenin doğru çözülmesi adına oldukça önem taşımaktadır. Birçok girdiyi ve farklı bilgiyi içeren stüdyo sürecini her öğrenci farklı şekillerde anlamakta ve anlamlandırmaktadır (Adıgüzel, 2011: 44).

Proje derslerinde, süreç içinde tasarlanan projeler, büyük ölçüde stüdyolarda şekillenmekte; fikir, tasarım ve uygulama süreçleri bu mekânda kimlik kazanmaktadır (Şekil 2). Dolayısıyla öğrencilere farklı deneyimler kazandıran proje dersi, öğrenciler için sürecin verimli bir şekilde ilerlemesini sağlayan ve öğrencileri mesleklerine önemli ölçüde hazırlayan bir ders modelidir (Gökmen ve Süer, 2003: 6-7). Ancak içinde bulunulan durumun etkisiyle eğitim modelinin değiştiği şu günlerde, somut mekânlarda öğreten-öğrenen iletişiminin çok yoğun geçtiği proje derslerini uzaktan eğitim yöntemiyle yürütmenin mümkün olup olmadığı da tartışmaya açık bir konu haline gelmiştir. Araştırma kapsamında da elde edilen bulgular neticesinde, iç mimarlık gibi tasarım temelli bir disiplinde, yapılandırılmış uzaktan acil eğitimin, öğrenciler için ne ölçüde verimli olduğu incelenmektedir.

2. Materyal ve Yöntem

Geleneksel eğitimin modelinin benimsendiği Türkiye’de de, COVID-19 virüsünün insanlar üzerinde, bulaş riskinden dolayı yaşattığı kaygı ve korku unsuru gibi olumsuz durumdan ötürü, tüm toplumsal önlemler gibi eğitim faaliyetinde de acil değişikliğe gidilmiş ve 2019-2020 Bahar Dönemi yedinci haftası itibari ile uzaktan acil eğitim modeli sürece dâhil edilmiştir. İlgili üniversitenin uzaktan acil eğitim alt yapısı devreye girmiş olup, eş zamanlı/eş zamansız yürütülen proje dersi, sistemde oluşturulmuş sanal sınıflar, Google Meet ve Zoom gibi uygulamalar aracılığıyla yürütülmüştür.

Araştırmaya başlamadan önce anket çalışması için, örneklem alanını oluşturan devlet üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu'ndan 10.09.2020 tarih ve E.30382 sayılı onay alınmıştır. Çalışmaya uzaktan eğitimle dersleri takip eden ve katılmaya gönüllü olan öğrenciler dâhil edilerek, onlardan gelen geri bildirimlerle, sistemin olumlu ve olumsuz yönleri, verimliliği ve uygulama ağırlıklı bir eğitim tipi için uygunluğu üzerinde durulması amaçlanmaktadır.

2.1. Araştırma Metodu

Araştırma yöntemi olarak nitel araştırma yöntemlerinden biri olan fenomenolojik (olgu bilim) yaklaşım kullanılmıştır. Fenomen terimi genel anlamda, duyularla ve duyu yoluyla algılanan her şey için kullanılmaktadır. Fenomenografi ise görünme (phainomenon) ve betimleme (graphein) kelimelerinden türetilmiştir (Hasselgren ve Beach, 1997'den aktaran Çekmez vd. 2012: 80). Trigwell fenomenolojik yaklaşımın beş özelliğine dikkat çekmektedir (2006: 369-370);

1. Düalist yaklaşımı reddeder. Bunun nedeni ise düalist yaklaşımın bireyi nesne ve görüngüden ayrı görmesidir.
2. Nitel araştırma geleneği içerisinde yer alır.
3. Bu yaklaşımda, araştırmacının algısı değil, araştırmaya katılan bireylerin algıları önemlidir.
4. Bu yaklaşım, herhangi bir görüngünün tecrübe edilme şekillerindeki temel farklılıklara dayanmaktadır.
5. Fenomenolojik yaklaşımda bireylerin herhangi bir görüngü ile ilgili yapmış olduğu tanımlar uygun kategorilerle ilişkilendirilir.

Bu araştırma, konuya deneyimler üzerinden olgu bilimsel yaklaşmayı gerekli kılmıştır. Bu bağlamda araştırmanın olgusu "Pandemi sürecinde uzaktan eğitim modeli: iç mimarlık bölümü öğrenci deneyimleridir". Uzaktan acil eğitim modeline ilişkin öğrenci deneyimlerinin belirlenmesinde, öğrencilere, cevapların değişkenlik gösterebileceği düşüncesiyle araştırmada kullanılan anket formunda farklı soru tiplerine yer verilmiştir. Üç çoktan seçmeli, bir açık uçlu ve iki tane de olumlu-olumsuz yön değerlendirilmesi üzere altı adet soru yer almaktadır (Tablo 3). Öğrenci geri bildirimleri üzerinden verilen cevaplar doğrultusunda ortak temalar çıkarılmış ve sistemin olumlu ve olumsuz durumları tespit edilmiştir.

Tablo 3. Anket çalışması soruları

---

1. Cinsiyetiniz
 Kadın Erkek

---

2. Uzaktan eğitime erişim şekliniz nedir?
 Bilgisayar
 Tablet
 Cep Telefonu
 Hiçbiri

---

3. Uzaktan eğitim süresince hafta bazında Proje 1 dersi için ne kadar zaman ayırdınız?

---

4. Uzaktan eğitim sistemiyle aldığınız Proje 1 dersinin öğreniminiz açısından olumlu yönlerini belirtiniz.

---

5. Uzaktan eğitim sistemiyle aldığınız Proje 1 dersinin öğreniminiz açısından olumsuz yönlerini belirtiniz.

---

6. Bundan sonraki süreçlerde uzaktan eğitim sistemiyle Proje dersi almayı tercih eder misiniz?
 Evet
 Hayır

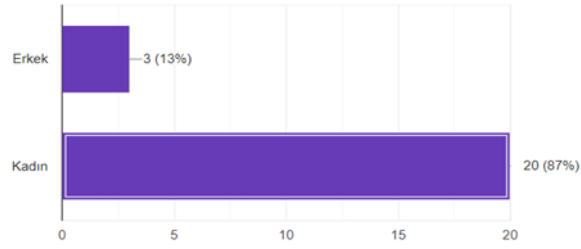
2.2. Katılımcılar ve Veri Analizi

Araştırmanın örneklemini oluşturan devlet üniversitesinde uzaktan acil eğitim modeline, 2019-2020 Bahar Döneminin yedinci haftası itibari ile geçilmiştir. Araştırmaya, proje dersi alan 2. sınıf öğrencilerinin gönüllü/katılımcı olarak katılmaları sağlanmıştır. Dersi alan 29 kadın, 3 erkek olmak üzere toplam 32 öğrenci olmasına karşın çeşitli nedenlerden dolayı 5 öğrenci dönem başında dersi bırakmıştır. “Google Forms” uygulaması kullanılarak hazırlanmış anket formu bağlantı linki, öğrencilerle paylaşılarak çalışmaya gönüllü bireylere ulaşılmıştır. Bu ölçütler doğrultusunda, kalan 27 öğrenciden 20’si kadın, 3’ü erkek öğrenci olmak üzere 23 öğrenci ile çalışma yapılmıştır. Katılımcılar, “KN (katılımcı numarası)” şeklinde kod isim verilerek araştırmada yer almışlardır. Araştırma verileri, betimsel analiz tekniği ile değerlendirilmiştir. Katılımcılardan alınan birebir yanıtlar çerçevesinde alıntılara yer verilmiştir. Verilerin dökümü yapıldıktan sonra araştırma cevaplarına göre belirli temalar oluşturulmuştur. Öğrencilerin verdiği cevapların ve belirlenen temaların güvenilirliğini test etmek amacıyla üç adet görüşme, yansız atama yöntemi ile değerlendirilmiştir. Konu ile ilgili uzman olarak belirlenen kişiler, öğrenci görüşüne göre ilgili temaya verileri işlemişlerdir. Ancak öğrenci cevabı ve tema ilişkisi noktasında, birbirinden bağımsız değerlendirme yapan uzmanların görüş birliği içinde olan ortak görüşleri esas alınmış, diğerleri ise araştırmacının kendi görüşleri üzerinden değerlendirilmiştir.

3. Bulgular

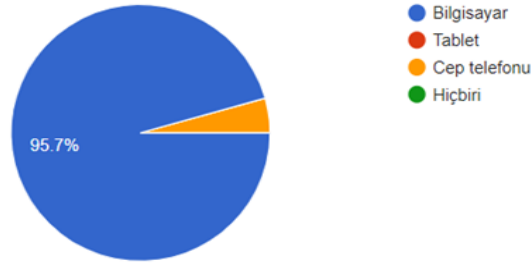
Bu bölümde, araştırmada kullanılan anket formunda öğrencilerin cinsiyeti, uzaktan eğitime erişim şekli, uzaktan eğitim sürecinde hafta bazında proje dersi için ayrılan zaman, eğitim modeli kaynaklı dersin olumlu ve olumsuz yönleri ve tercih edilme sorularına verdikleri cevaplar değerlendirilmektedir.

- Öğrencilerin 3'ü (%13) erkek ve 20'si (%87) kadın olmak üzere 23 öğrenci çalışmaya katılmıştır (Şekil 3).

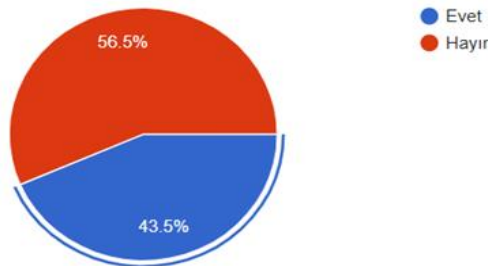
Şekil 3. Cinsiyet yüzdesi

- Öğrencilerin %95,7'si bilgisayar, %4,3'ü ise cep telefonlarıyla proje dersine erişim sağladıklarını belirtmişlerdir (Şekil 4).

Şekil 4. Erişim yüzdesi

- Öğrencilerin %43,5'i bundan sonraki süreçlerde uzaktan eğitim sistemiyle proje dersi almayı tercih ederken; %56,5'i tercih etmediklerini belirtmişlerdir (Şekil 5).

Şekil 5. Tercih edilme yüzdesi

- Proje dersine bir haftalık süre içinde ayrılan zamana ilişkin verilen saat ve gün bazında yanıtlar değişkenlik göstermiş olup, aşağıda yer almaktadır;

KN1: *Proje 1 dersi için ayırdığım zaman üç gün.*

KN2: *Haftanın en az beş gününü zaman ayırıyorum.*

KN3: *25-30 saat arasında zaman ayırıyorum.*

KN4: *Haftada dört gün ayırıyorum.*

KN5: *Günde yaklaşık 10-12 saat zaman ayırıyordum haftada 60-72 saat gibi bir zaman dilimi oluyordu.*

KN6: *Çizim ve modellemeleri genelde haftanın beş gününe yayıyordum.*

KN7: *Ortalama dört gün ayırıyordum.*

KN8: *20 saatin üzerinde zaman ayırıyordum.*

KN9: *Günde ortalama 5 saat.*

KN10: *Her gün bir saat ayırıyorum ancak teslimeye yakın günde 8-10 saat arası çalışıyordum.*

KN11: *Haftada 10 saat ayırıyordum.*

KN12: *Haftanın dört gününü çalışıyordum.*

KN13: *Yaklaşık olarak 14-15 saat.*

KN14: *Haftada 20-25 saat çalışıyordum.*

KN15: *Her gün 3 saat.*

KN16: *Haftada 35-40 saat arası zaman ayırıyordum.*

KN17: *Yorum yapmamayı tercih etmiş.*

KN18: *Eğitim sürecinin başında haftada üç gün ayırıyordum ancak projenin sonlarına doğru yedi gün vakit ayırıp çalışmalarımı tamamlayabildim.*

KN19: *Haftanın ortalama dört gününü ayırıyordum.*

KN20: *Adapte olamadığım için dersi bıraktım. (Değerlendirmeye alınmamıştır).*

KN21: *Kullanmış olduğum bilgisayar kuzenime ait olduğu için haftada üç gün zaman ayırabiliyordum.*

KN22: *Haftanın beş gününü proje dersine ayırıyordum.*

KN23: *Günde ortalama 3 saat haftada ortalama 15 saat zaman ayırdım.*

23 öğrencinin cevapladığı bu soruda yeşil renk koduyla gösterilen bir öğrenci (KN17) yorum yapmamayı tercih ederken, mavi renk koduyla gösterilen bir öğrenci de (KN20), sisteme adapte olamadığı için uzaktan acil eğitim uygulamasının ilk haftası itibarıyla

proje dersini bıraktığını belirtmiştir. Dolayısıyla bu öğrencinin çalışmaya bir katkısı olmamış ve değerlendirmeye alınmamıştır. Kalan 21 öğrenci üzerinden yapılan değerlendirmede saat bazında: haftada en az on saat, en çok kırk saat, gün bazında ise: haftada en az üç gün, en çok yedi günlerini proje dersi için ayırdıkları görülmüştür. Soru, uzaktan eğitim modeli ile (okula gitmek ya da buna benzer, zaman kaybı yaratacak fiziksel eylemler gibi) zamanı daha iyi yönetip proje dersine normal süreçten daha fazla zaman ayırabilecekleri düşüncesiyle hazırlanmıştır. Ancak öğrenci geri bildirimleri -bir haftanın 7 gün ve 168 saat olduğu dikkate alındığında- yoğun bir çalışma planı ortaya koymamıştır.

3.1. Ana Temalara İlişkin Bulgular

Anket çalışması neticesinde gönüllü katılımcı öğrenci geri bildirimlerine göre;

- Verimlilik
- Zaman
- Konfor
- Erişim
- İletişim
- Mekân
- İfade güçlüğü

olmak üzere belirlenmiş 7 adet ana tema, olumlu ve olumsuz yönlerin değerlendirildiği sorulara göre ayrılmışlardır (Tablo 4).

Tablo 4. Ana Temalar

Olumlu yönü belirleyen ana temalar	Olumsuz yönü belirleyen ana temalar
Verimlilik	Erişim
Zaman	İletişim
Konfor	Mekân
	İfade güçlüğü

- Uzaktan eğitim sistemiyle aldığınız Proje dersinin öğreniminiz açısından olumlu yönlerini belirtin sorusu için verimlilik, zaman, konfor temaları belirlenmiştir (Soru 4).

Verimlilik:

- Öğrencilerin birbirlerinin kritiklerini dinleme imkânına sahip olup kendi hatalarını daha rahat gözlemlemeleri,
- Dersin sistematik olarak aksamadan yüz yüze eğitim modelinde olduğu gibi devam etmesi,
- Bilgisayar ortamında yapılan çizimlerin daha da gelişmesi gibi gelen geri bildirimler *verimlilik* temasının belirlenmesinde etkili olmuştur;

KN1: *Hocalara yeteri kadar danışamadığımız için çoğu şeyi kendi çabalarımızla araştırarak öğrendik ve bu daha etkili bir yöntem oldu. Aynı zamanda bilgisayar programlarını öğrenmek için de fırsat oldu. Ayrıca bütün proje kritiklerini dinleme fırsatı yakaladım.*

KN2: *Genelde bütün çalışmalarımız bilgisayar üzerinden olduğu için araştırma kısmında çok daha verim alabildim.*

KN3: *Hocamın geri dönütleri ve online yönlendirmeleri ile proje dersinde sağlıklı ilerlediğimi düşünüyorum.*

KN5: *Bilgisayar destekli tasarımı daha iyi öğrendim.*

KN6: *Herkesin kritiğini dinleyebildik ve hocamızdan oldukça çok şey öğrendik. Her detayı anlatarak öğretti.*

KN8: *Unuttuğum bir kısım olduğunda tekrar bakma fırsatım oluyordu. Arkadaşlarımın projelerini dinleyebildiğim için kendi hatalarımın neler olduğunu rahatlıkla görebiliyordum.*

KN9: *Derse erişimimiz kolay olduğu için bütün kritikleri dinleyebildik. Ayrıca bilgisayar çizimim de gelişti.*

KN10: *En iyi yönü, bütün arkadaşlarımın proje kritiklerini dinleyebilmek oldu.*

KN11: *Ders internet tabanlı ilerlemesine rağmen, hocamız hiçbir aksaklık olmadan her hafta kritiklerimizi verdi ve yüz yüze eğitimde olduğu gibi ders başında föylerimizi dağıtıp ders sürecini akıcı bir şekilde yürüttü. Süreçte her arkadaşımın kritiğini dinleyebildim ve atladığım ya da kaçırdığım hiçbir bilgi olmadı.*

KN13: *Pandemi sürecinde eğitimimizin aksamamasını sağladı.*

KN14: *Bilgisayar çizimi konusunda kendimi geliştirebildim.*

KN15: *Teknik çizim konusunda kendimi geliştirebildiğimi düşünüyorum. Ayrıca online olduğu için tüm arkadaşlarımın kritiklerini izleyerek öğrenme sürecimin daha verimli geçtiğini düşünüyorum.*

KN16: *Videoları yeniden izleyebilmem ve arkadaşlarımın kritiklerini tekrar izleyerek gerekli notları alabilmek benim için en olumlu özelliğiydi.*

KN18: *Bilgisayarda, programlar aracılığıyla çizim yapmak daha kolay oldu.*

KN23: *Süreci doğru takip ettiğim için, yüz yüze eğitimde olduğu gibi projemi rahatlıkla çözebildim.*

Zaman:

- Öğrencilerin, proje yürütücüsü tarafından istenilenleri bilgisayar ortamında gerçekleştirmeleri (el çizimine göre çok daha hızlı olması),
- Ders işleyiş sürecinde herhangi zamansal bir aksama olmaması şeklinde gelen geri bildirimler **zaman** temasının belirlenmesinde etkili olmuştur;

KN4: Çizimlerin programlar üzerinden yapılması ve bu çizimleri direk olarak hocalara yansıtılabilmemiz açısından olumlu olduğunu düşünüyorum.

KN7: Çizimleri bilgisayar ortamında yaparak ilerleyebilmek benim için olumluydu.

KN10: Bilgisayar üzerinden ilerlemek, el çizimine göre daha kolay olduğu için benim açımdan olumluydu.

KN11: Zamandan tasarruf etmek benim için olumluydu. Evde olduğumuz için dış etkenlere maruz kalmadan kendimi proje dersine verebildim.

KN12: Bilgisayar programlarını öğrenmek için çok daha fazla zamanım oldu. Kendimi geliştirebildiğimi düşünüyorum.

KN14: Zaman kaybına neden olabilecek etkenler olmadığı için projeme daha fazla vakit ayırabildim.

KN18: Zamandan tasarruf etmek önemliydi.

KN19: Normal süreçte el çizimi ile daha uzun sürede yapacağım çalışmalarını, bilgisayar üzerinden daha az zahmetle yapabildim.

Konfor:

▪ Öğrencilerin kendilerini daha rahat ve güvende hissettikleri ortamlarda süreci deneyimlemeleri, **konfor** temasının belirlenmesinde etkili olmuştur;

KN2: İhtiyacım olan her şey elimin altında olduğundan derse olan hevesim ve odaklanmam kaybolmuyordu.

KN11: Evde olduğumuz için dış etkenlere maruz kalmadan kendimi proje dersine verebildim.

KN21: Psikolojik olarak kendimi daha rahat ve güvende hissettiğim için derse daha rahat odaklandım.

KN22: Evde çalışmak benim için olumluydu

Verilen cevaplar doğrultusunda, 23 öğrencinin cevapladığı soruda KN17 koduyla tanımlanmış öğrenci olumlu bir yönü olmadığını belirtmiş, KN20 koduyla tanımlanmış öğrenci ise dersi, uzaktan acil eğitimin ilk haftasında bırakmış olması sebebiyle değerlendirmeye alınmamıştır. KN10, KN11 ve KN14 koduyla tanımlanmış öğrencilerden gelen geri bildirimler, farklı temalara işaret ettiğinden dolayı ilgili temalar altında cevaplarına yer verilmiştir. KN10 ve KN14, zaman ve verimlilik ana temalarının belirlenmesine yönelik olumlu yönleri ifade ederken; KN11 ise üç temanın da belirlenmesine yönelik olumlu yönleri ifade etmiştir.

• Uzaktan eğitim sistemiyle aldığınız proje dersinin öğreniminiz açısından olumsuz yönlerini belirtiniz sorusu için erişim, iletişim, mekân ve ifade gücü temaları belirlenmiştir.

Erişim:

- Öğrencilerin, internete erişimde yaşadıkları sıkıntılar, erişim temasının belirlenmesinde etkili olmuştur;

KN1: *İnternete erişim konusunda sıkıntılar yaşadım.*

KN12: *Evde internet erişimi için bir modem olmaması, dersi takip etmemde çok sıkıntı yarattı.*

KN13: *İnternete erişim olumsuz yöndü.*

KN21: *İnternet erişimi benim için zordu.*

İletişim:

- Öğrenci ve ders yürütücüsü arasında bilgi akışının sağlanmasında yaşanan sıkıntılar iletişim temasının belirlenmesinde etkili olmuştur;

KN2: *Proje yürütücüsüyle iletişim kopukluğu yaşanabiliyordu. Mail yoluyla yazılı iletişim kurduğumdan dolayı anlamamız zaman alıyordu. Dolayısıyla projede neyin üzerine daha çok yoğunlaşmam gerektiği konusunda bilinmezlik yaşıyordum.*

KN4: *Bazen hocamla karşılıklı iletişim kurmakla ilgili sorun yaşıyordum.*

KN7: *İletişim sıkıntısı ve buna bağlı olarak fikirlerimi istediğim gibi aktaramamak en olumsuz yönüydü benim için.*

KN8: *Projemin bazı yerlerindeki hatalarımı rahat iletişim kuramamaktan dolayı algılamakta sıkıntı yaşadım.*

KN10: *Şartlar dolayısıyla hocamla iletişimim yavaş ilerledi.*

KN12: *Evde internet erişimi için bir modem olmaması, dersi takip etmemde çok sıkıntı yarattı.*

KN13: *Projede anlamadığım noktaları mail yoluyla hocama iletmek benim açımdan büyük zaman kaybıydı. Yüz yüze eğitimde daha iyi iletişim kurma imkânım oluyordu.*

KN15: *Hocam karşılaştığım sorunlar için mail konusunda çok hassas davranmış ve hızlı geri dönüşler sağlamış olsa da yüz yüze eğitimdeki gibi birebir iletişim kuramamak beni olumsuz etkiledi.*

KN16: *İletişim kopukluğu yaşamış olmam benim için olumsuz taraflarıydı.*

KN17: *Hocamla iletişim kopukluğu yaşamamdan dolayı kendimi iyi ifade edemediğimi düşünüyorum.*

KN19: *Kritik almak çok daha zorlaştı.*

KN23: *Kritikler üzerinden yüz yüze soru-cevap yapamamak olumsuzdu*

Mekân:

▪ Çalışma ortamı üzerine gelen olumsuz geri bildirimler mekân temasının belirlenmesinde etkili olmuştur;

KN1: *Çalışma imkânı herkes için aynı olmayabilir. Çalışma ortamı yaratmak ve gereksinim duyulan motivasyonu sağlamak çok zorlaştı. Okula giderken odak sadece derslere toplanırken uzaktan eğitimde çok mümkün olmadı.*

KN3: *Maket yapamadığım için üzgünüm. Hocamla birlikte atölyede çalışmak çok daha güzel olurdu.*

KN6: *Pandemi sürecinde evden çıkamadığım için psikolojik olarak yıprandım. Uzaktan eğitime hazır değildim. Ayrıca bölümün uzaktan eğitime uygun olduğunu düşünmesem de süreci en iyi şekilde tamamladık.*

KN10: *Çalışma ortamı yaratmak zor oldu. Şartlar dolayısıyla hocamla iletişimim yavaş ilerledi. Projemde kendimi ifade etmekte zorlandığımı düşünüyorum.*

KN16: *Çalışma ortamının kötü olması benim için olumsuz taraflarıydı.*

KN17: *Ahışık olduğum ortamdan uzak bir şekilde çizim yapmak benim için olumsuzdu. Şu an içinde bulunduğum ortam, uzaktan eğitim yöntemiyle dersimi yürütmem için çok uygun değil.*

KN18: *Çalışma ortamının değişmesi gibi nedenlerden dolayı derse odaklanmakta zorluk yaşadım.*

KN21: *İnternet erişimi ve sağlıklı bir eğitim süreci için, evin iyi bir ortam olmadığını düşünüyorum.*

İfade Güçlüğü:

▪ Öğrencilerin, uygulamalı bir ders olmasından dolayı yüz yüze eğitimin aksine projelerine ilişkin var olan fikirlerini ve yapmak istediklerini dersin yürütücüsüne rahatlıkla iletememeleri ifade güçlüğü temasının belirlenmesinde etkili olmuştur;

KN5: *Projemi anlatırken kendimi ifade etmekte güçlük çekiyordum.*

KN7: *Fikirlerimi istediğim gibi aktaramamak en olumsuz yönüydü benim için.*

KN9: *Bazen anlatmak istediğim şeyi tam olarak anlatamadığımı ya da yansıtamadığımı düşünüyorum.*

KN10: *Projemde kendimi ifade etmekte zorlandığımı düşünüyorum.*

KN12: *Kritik verilirken kendimi ifade edemediğimi düşünüyorum. Yüz yüze eğitimde projemle ilgili hocamla yaptığım fikir alışverişini uzaktan eğitimde çok verimli sağlayamadım.*

KN16: *Kendimi ve çizimlerimi ifade edememem benim için olumsuz taraflarıydı.*

KN17: *Hocamla iletişim kopukluğu yaşamamdan dolayı kendimi iyi ifade edemediğimi düşünüyorum.*

KN18: *Uygulamalı bir ders olduğu için kendimi ifade etme imkânının azalmasından dolayı derse odaklanmakta zorluk yaşadım.*

KN22: *İletişim olanakları sağlanmış olsa da yüz yüze eğitime göre kendimi ifade edemediğimi düşünüyorum.*

Verilen cevaplar doğrultusunda 23 öğrencinin cevapladığı soruda, KN14 koduyla tanımlanmış öğrenci yorum yapmamayı; KN20 koduyla tanımlanmış öğrencinin cevapları ise uzaktan acil eğitimin ilk haftasında dersi bıraktığı için değerlendirmeye alınmamıştır. KN7, KN10, KN12, KN13, KN16 ve KN17 koduyla tanımlanmış öğrencilerden gelen geri bildirimler, farklı temalara işaret ettiğinden dolayı ilgili temaların altında cevaplarına yer verilmiştir. KN7, KN13 ve KN16: iletişim ve ifade güçlüğü; KN10: iletişim, mekân ve ifade güçlüğü; KN12: iletişim, erişim ve ifade güçlüğü; KN17 ise iletişim ve mekân ana temalarının belirlenmesine yönelik olumsuz yönleri cevaplarında ifade etmişlerdir.

Anket çalışması kapsamında elde edilmiş bulgular neticesinde, uzaktan acil eğitim modelinin, öğrenci deneyimleri üzerinden, olumlu ve olumsuz yönlerini ortaya koymuş olmak, önemli bir analiz ve yöntem olarak değerlendirilebilir.

4. Tartışma

Medya çağı olarak da bilinen bu çağda, bilgisayar sisteminde yaşanan gelişmeler her alanda çeşitli gelişmeler gösterdiği gibi eğitim alt yapısında da olumlu gelişmeler meydana getirmiştir. Özellikle Türkiye’de, tüm dünyayı da ilgilendiren COVID-19 nedeniyle yaşanan pandemi süreci, eğitim alanını da, farklı erişim yolları ve alternatifleri sunmaya ve hızlı çözümler bulmaya itmiştir. Geleneksel (yüz yüze) eğitime ara verilip, uzaktan acil eğitim sistemi yapılandırması da bu alternatif yollardan bir tanesi olmuştur.

Araştırma kapsamında ele alınan bir devlet üniversitesinin İç mimarlık bölümünde uygulama dersi kapsamında proje dersi alan ikinci sınıf öğrencilerinin deneyimleri üzerinden bir değerlendirme yapılmıştır. Deneyim neticesinde uzaktan acil eğitim modelinin olumlu ve olumsuz taraflarını ortaya koyabilmek için ise anket çalışması kullanılmıştır. Anket kapsamında 23 öğrenciye yöneltilen altı sorudan alınan cevaplara göre çeşitli temalar belirlenerek, temaların öğrenci değerlendirmeleri açısından sonuçları verilmiştir. Buna göre; zaman, verimlilik, konfor, erişim, iletişim, mekân ve ifade güçlüğü olarak belirlenmiş 7 ölçütün uzaktan eğitim uygulamasına ve sürecine hem olumlu hem de olumsuz açıdan farklı etkilerinin olduğunu söylemek mümkündür. Olumlu yönler için üç ana tema belirlenirken; olumsuz yönler için dört ana tema belirlenmiştir. Elde edilen veriler neticesinde bir değerlendirme yapmak gerekirse;

Olumlu yönün ölçüldüğü soruda (soru 4) öğrencilerin verdikleri cevaplar;

- Öğitmenin verdiği derslerin, sistemde kayıtlı olmasından dolayı öğrencilerin istedikleri zaman istedikleri ders haftasına geri dönebilmeleri ve proje kritiklerini rahatlıkla takip edebilmeleri,

▪ Dersin hocası ile sürekli iletişim kuramadıkları için bazı şeyleri araştırarak öğrenmeleri hem çizimlerini geliştirmeleri hem de bilgisayar programlarını daha aktif kullanabilmeleri,

▪ Tüm bu eylemleri güvenli ve rahat bir ortamda gerçekleştirmeleri

verimlilik, zaman ve konfor ana temaları açısından, proje dersi için sistemin sunmuş olduğu olumlu yönleri ortaya koymuştur.

Olumsuz yönün ölçüldüğü soruda (soru 5) öğrencilerin verdikleri cevaplar ise;

▪ Buldukları ortamlardan kaynaklı (modeme sahip olmama, internetin çekmemesi vb.) eğitime erişim sıkıntısı yaşamaları,

▪ Öğreten-öğrenen ilişkisinde mail ya da farklı iletişim platformlarında problemlerin çözümünde karşılıklı yaşanan iletişim sorunları,

▪ Birçok öğrencinin çalışma ortamından dolayı derse adapte olamaması ve dikkat dağınıklığı yaşamaları,

▪ Uygulamalı bir ders olması sebebiyle ders esnasında kendilerini ve projelerinde yapmak istediklerini sağlıklı bir şekilde karşı tarafa yansıtamamaları

erişim, iletişim, mekân ve ifade gücü ana temaları açısından proje dersi için sistemin sunmuş olduğu olumsuz yönleri göstermektedir. Ayrıca %56,5 ile hayır cevabının verildiği bundan sonraki süreçlerde uzaktan eğitim sistemiyle proje dersi almayı tercih eder misiniz? sorusu da öğrenci deneyimi üzerinden bu eğitim modelinin olumsuz yönünü destekler niteliktedir.

Bu araştırma ile uzaktan eğitim modelinin, öğrenci deneyimleri ile somut verilere dayandırılarak olumlu-olumsuz yönleri objektif bir şekilde değerlendirilmiştir. İç mimarlık gibi uygulama ağırlıklı disiplinlerde, bu eğitim modelinin uygunluğu üzerine düşünme fırsatı tanınması açısından literatüre önemli katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Yazarın Katkı Oranı

Sıra	Adı soyadı	ORCID	Yazıya katkısı*
1	Merve BULDAÇ	0000-0001-8390-0175	1, 2, 3, 4, 5
*Katkı bölümüne ilgili açıklamanın karşılığına gelen rakam(lar) yazılmıştır.			
1. Çalışmanın tasarlanması 2. Verilerin toplanması 3. Verilerin analizi ve yorumu 4. Yazının yazılması 5. Kritik revizyon			

Etik Kurul İzni

Bu araştırma, *Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Rektörlüğü Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu*'nun 07.10.2020 tarihli ve 56120658-050.99-sayıli izin kararı ile gerçekleştirilmiştir.

Destek ve Teşekkür

Araştırma sırasında çalışmaya katılım sağlayan öğrencilere katkıları için teşekkür ederim.

Kaynaklar

- Adıgüzel, D. (2012). Mimarlığın Enformel Eğitim Alanı Olarak Çevresel Yaklaşım Konulu Yarışmalar: Ekopavyon Proje Yarışması Örneği. GreenAge Symposium,
- Arat T. ve Bakan, Ö. (2011). Uzaktan Eğitim ve Uygulamaları. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi, 14 (1-2), ss. 363-374
- Bakioğlu, A. ve Can, E. (2014). Uzaktan eğitimde kalite ve akreditasyon. Ankara: Vize Yayıncılık.
- Curabay, Şensu ve Emine Demiray. (2002). 20. Kuruluş yılında Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sistemi ve Açıköğretim Fakültesi Eğitim Televizyonu (ETV). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.
- Çetinkaya, Ç. (2014). Basic Design Education Parameters In Turkey. Humanitas, Sayı: 4.
- Çoban, Serhat (2013). Uzaktan ve Teknoloji Destekli Eğitimin Gelişimi, İstanbul: XVI. Türkiye’de İnternet Konferansı Bildiri Kitabı.
- Demirbaş, O. (2014). IFI İç mekanlar deklerasyonu kapsamında içmimarlık tartışmaları I “Kimlik”. TMMOB İçmimarlar Odası, İçmimar Dergisi, sayı:34, ss. 73-75.
- Erbaş, Ç. (2020). Korona Sürecinin Eğitim Modeli: Acil Uzaktan Öğretim.
- Fourie, Ina. (2001). Tha use of CAI for distance teaching in the formulation of search strategies. Library Trends 50 (1), ss. 110-129.
- Gökmen, H., Süer, D. (2003). Dosya: Mimarlık Eğitiminde Tasarım Stüdyolarına Farklı Yaklaşımlar: Mimari Tasarım Stüdyosunun Elemanları. Ege Mimarlık, 47, ss. 6-7.
- Göksel, N. (2015). Distance Education: A System View of Online Learning. AUAd, 1(1), ss. 129-138
- Gör, I. (1997). İçmimarlık Kavram ve Terimleri Sözlüğü. Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi, İstanbul: İçmimarlık Yayınları 1.
- Gürel M., Potthoff J. (2006). Interior Design in Architectural Education. The Authors. Journal compilation NSEAD/Blackwell Publishing Ltd.

Kırık A. (2014). Uzaktan eğitimin tarihsel gelişimi ve Türkiye’deki durumu. Marmara Üniversitesi İletişim Dergisi, Sayı: 21, ss. 73-94.

Nizam, Feridun (2004). “Eğitim-Öğretimde Kitle İletişim Araçlarının Kullanım Olanakları ve Avantajları”, Trabzon: KATÜ Akademik Bilişim 2004, ss.1-17.

Odabaş, H. (2004). İnternet Tabanlı Uzaktan Öğrenim Modelinin Bilgi Hizmetlerine Yönelik Yüksek Öğretim Programlarında Kullanımı. Kütüphaneciliğin Destanı Uluslararası Sempozyumu 21-24 Ekim 2004, Ankara: (Bildiriler)

Uluçay N., Kaptan B.(2018). İçmimarlık Mesleği ve Eğitim Tarihi. The Journal of Academic Social Science, Yıl: 6, Sayı: 80.

Trigwell, K. (2006). Phenomenography: An approach to research into geography education. Journal of Geography in Higher Education, 30(2), ss. 367-372.

İnternet Kaynakları

URL-1. <https://sozluk.gov.tr/> (25.08.2020)

URL-2. <https://dictionary.cambridge.org/tr/s%C3%B6zl%C3%BCk/ingilizce/distance-learning> (25.08.2020)

URL-3. <https://www.britannica.com/topic/distance-learning> (25.08.2020)

URL-4. <https://www.igi-global.com/dictionary/distance-education/7981> (25.08.2020)

URL-5. Polat, F., Kamalak, S., Ekiz, B. (ty). Uzaktan Eğitim Türleri. <https://slideplayer.biz.tr/slide/1925995/> (26.08.2020)

URL-6. Gülbahar, Y. (ty). Uzaktan Eğitimin Temelleri. https://acikders.ankara.edu.tr/pluginfile.php/76383/mod_resource/content/0/e-ogrenme-01.pdf (26.08.2020)

URL-7. <https://www.cidq.org/> (26.08.2020)